

Ervaringen met zandwegbeheer en (niet geïntegreerd) bermbeheer in de afgelopen drie jaren op enkele zandwegen in Noordlaren.

- **2020 voorjaar:** zwaar onderhoud van zandwegen d.m.v. ploegen en verbreden.
- **2021 zomer** monitoring vegetatie door werkgroep biodiversiteit
- **2021 juli** klepelen van berm (vanwege Jakoskruiskruid) terwijl tegelijkertijd vrijwilligers actief zijn om jakoskruiskruid te verwijderen in andere bermen vlakbij. Klepelen is strijdig met ecologische principes voor bermbeheer.
- **2021** grootschalig onderhoud: te veel en een verkeerd soort zand. Er is geen herstel van de berm omdat auto's de volle breedte van de weg gebruiken
- **2021 zomer:** grof onderhoud schelpenpad langs de Weg naar de Kijkduinen, grote hompen schelpengruis zijn op de kwetsbare berm gegooid. Tijdens een schouw met een ecooloog van de gemeente werd erkend dat dit niet goed was gedaan.

- **2021 augustus:** voor herstel situatie: **bijzaiiproject (samenwerking gemeente Groningen, werkgroep Biodiversiteit en Landschapsbeheer). Verkennings-ronde gemaakt langs de zandwegen. Afspraken op een kaartje vastgelegd.**

- **2021 najaar:** inzaaien moet uitgesteld vanwege onduidelijkheid over afspraken met grondeigenaren aanliggend land.
- **2022 voorjaar:** geen goed beeld waar inzaai mogelijk is door onderhoudswerkzaamheden en afplaggen van grote delen van de bermen
- **2022 juni:** een tweede monitoring gepland, maar niet meer mogelijk omdat er al is gemaaid. Dit is door Noordlaren per email gemeld bij Stadsbeheer wijkdienst Haren en later ook aangekaart door SLGH. Het maaien was nogal grondig gebeurd, alle bloeiende zandblauwtjes zijn weg.

- **2022 juli schouw (gemeente en SLGH) met de afspraak dat voor het volgend maaiseizoen eerst overleg is met contactpersoon Noordlaren of en wanneer er gemaaid kan worden.**

- **2022 najaar** met inwoners uit Noordlaren een inzaai actie en de bermen afgeschermd met afzetpaaltjes. Sommige paaltjes zijn later verwijderd en de bermen worden kapotgereden
- **2023 voorjaar:** bochten Pollseweg zijn opgehoogd met veel zand. En er is opnieuw ingezaaid met graszaad. Het zandblauwtje en grasklokje is hier nu geheel verdwenen.
- **2023 Voorjaar:** op Weg langs het Hunebed wordt wegonderhoud uitgevoerd. Daar waar paaltjes staan wordt voorzichtig gewerkt, maar aan de westkant ligt de ingezaaide berm onder het zand.
- **2023 zomer:** monitoring Pollseweg bevestigt sterke achteruitgang van veel soorten
- **2023 juni:** *evaluatie bermbeheer, afsprakenlijst.*
- **2023 juli:** werkgroep biodiversiteit verwijdert jakoskruiskruid voor de boer (om opnieuw klepelen te voorkomen)

Soortgelijke ervaringen zijn er o.a. voor de Boerlaan, Lutsborgweg, Duinweg, Beslotenveenseweg, Hoge Herenweg, Onneresweg.